

LÄNSSTYRELSEN

Hallands län.
Naturvårdsenheten

BESLUT

1977-05-24

11.131-2085-75

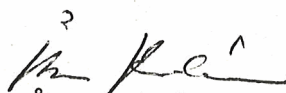
Domänverket i Marks revir
Torggatan 19
502 30 BORÅS

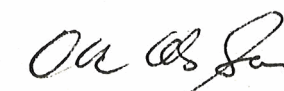
Fastställelse av skötselplan för naturreservat inom
fastigheten Ölmanäs 19:1 m fl, Ölmevalla socken,
Kungsbacka kommun

./. Länsstyrelsen fastställer härmed jämlikt bestämmelserna
i 9 § naturvårdsförordningen (SFS 1976:484) bifogad sköt-
selplan för Näsbokroks naturreservat.

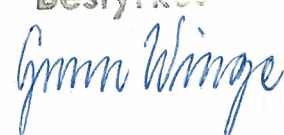
./. Besvärshänvisning, jordbruksdepartementet, enligt bilaga.

I handläggningen av detta ärende har deltagit underteck-
nade, förste länsassessor Åke Andrén och byrådirektör
Ove Olsson.

Åke Andrén

Ove Olsson

Kopia + skötselplan
SNV
SVS
Kst i Kungsbacka kommun
rek MB Gunnar Johansson, Hulugården, Ölmanäs 3, 430 31 ÅSA STATION
rek MB Hilma Olsson, " " " " "
Naturvårdsenheten 2 ex
Akten
Dossier

Bestyrkes

/MR

Ankom till
SVEDESKA HALLANDS LÄN
Skogsavdelningen

77 05. 02.

131 | 2085 | 75

SKÖTSELPLAN FÖR NÄSBOKROKS NATURRESERVAT

Förvaltare:

Domänverket

Innehållsförteckning

Sid

Allmän beskrivning med karta samt målsättning för naturreservatets skötsel jämte föreskrifter	1 - 5
Skötsel av kulturlandskapet	5
Jakt och viltvård	6
Fiske	6
Tillsyn och renhållning	7
Skötselområden - beskrivning, målsättning och åtgärder	7 - 9
Översiktlig beskrivning av skötselområden	10
Karta över skötselområden	11
Plan för friluftsanordningar	12 - 13
Karta över "-"	14
"-" avseende fornminnesområdet	15
Ekonomisk flerårsplan	16
Litteraturanvisningar	17

SKÖTSELPLAN
FÖR
NÄSBOKKROKS NATURRESERVAT

1. Allmän beskrivning samt målsättning för reservatets
skötsel jämte föreskrifter.

1.1 Allmän beskrivning

1.1.1 Data med karta

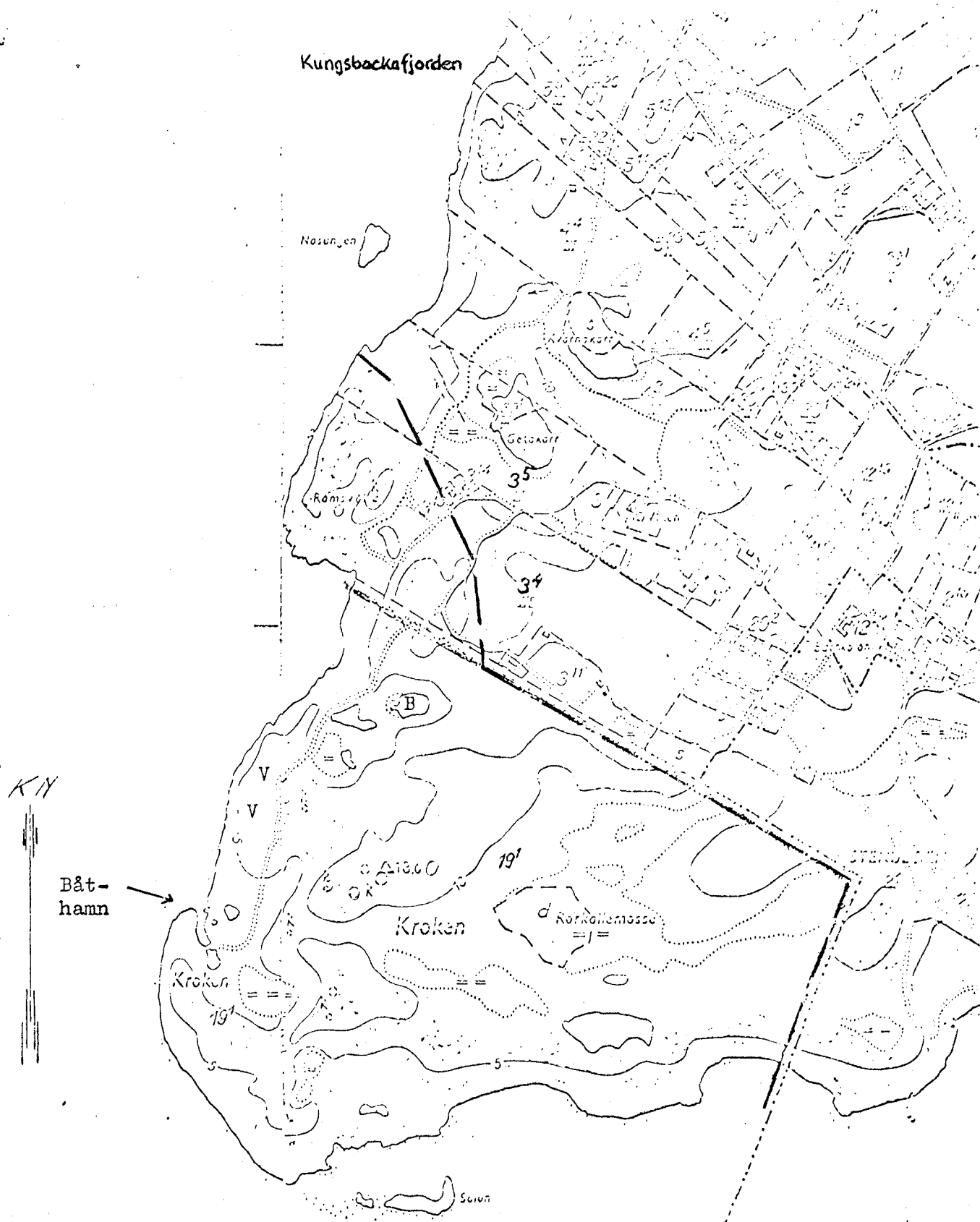
Området avsattes 1972-03-13 som naturreservat.

Areal: ca 76 ha **) Enl tel Hewrik Johansson. Dv skall
arealen vara 90 ha 18/3-88/KB.*

Ägoförhållanden: Ölmanäs 19:1 som kallas Näsbokrok och omfattar 67 ha ägs av staten och inköptes 1968 med medel från investeringsanslaget "Markförvärv för naturvårdsändamål". Del av Hulugården 3:4 och 3:5 - 9 ha - ägs av Gunnar Johansson, Hulugården, adress Ölmanäs 3, 430 31 Åsa, tel 0340/51 112 respektive Hilma Olsson, Hulugården, adress Ölmanäs 3, 430 31 Åsa. Förvaltare för ovannämnda fastigheter är Domänverket, Marks revir, Box 628, 501 09 Borås, tel 033/ 11 29 60. Beträffande den privatägda delen av naturreservatet har överenskommelse träffats mellan Skogsvårdsstyrelsen och Domänverket att av praktiska skäl skall Domänverket förvalta också den mindre privatägda delen.

Kommun: Kungsbacka

Läge: Ölmevalla socken, 4 km sydväst om Åsa.

Naturreseptatet NÄSBOKKOK på Ölmanäshalvön
i norra Halland

- B = dammen med *Baldellia ranunculoides*
V = spridd förekomst av fjällnejlika (*Viscaria alpina*)
— gräns för naturreseptatet

0 100 200 300 400 m.

1.1.2 Naturförhållanden och fornminnen

Udden Näsbokrok utgör Ölmanäs-halvöns sydvästra del och ligger öppen och exponerad mot havet. Berggrunden går ofta i dagen eller täcks av grund jord, flerstädes med framträdande fält av klappersten. I sänkor märks myrvegetation och kärrtorvmark. Den dominerande landskapstypen är heden. I den sydvästra delen är den lågvuxen och öppen vilket framhäver de befintliga bronsåldersrösen.

Dessa rösen, åtta till antalet, sätter sin prägel på landskapet. De är gravhögar från bronsåldern och kan dateras till tiden 1500-500 f Kr.

Geografiskt sett uppvisar Näsbokrok en typisk bild av det halländska kustlandskapet. Gnejs är den typiska bergarten. Vackra klapperstensvallar finns efter hela strandzonen.

Svenskharen är mycket vanlig på halvön.

1.1.3 Kommunikationer

Området kan nås med bil och båt. Strax norr om samhället Åsa tar man av från E6 mot Hästholmen. Denna väg följer man ca 3 km, varefter man viker av till vänster på en väg som leder till Näsbokrok (Hela sträckan är ca 4 km).

1.1.4 Serviceanordningar

Båthamn finns för 6 yrkesfiskare från orten. Parkeringsplats med toalett finns inom reservatets norra del. Se vidare sid 12.

1.2

Syfte med avsättningen: Att bevara en öppen kusthed med fornlämningar som den utformats genom tiderna av naturens krafter och beteshävd.

1.3

Föreskrifter enligt länstyrelsens beslutFöreskrifter gällande för markinnehavare

Det är förbjudet att spränga, schakta, gräva, utföra fyllning eller tippning,
 att bedriva täkt av sten, grus, sand, lera eller matjord,
 att anordna upplag annat än tillfälliga virkesupplag i samband med avverkning inom reservatet,
 att uppföra byggnad eller annan anläggning,
 att anlägga vägar,
 att framdraga luftledning,
 att uppföra stängsel för annat ändamål än för betesgång,
 att plantera eller så skog,
 att bedriva jakt på sön- och helgdag, eller dag före sön- och helgdag samt
 att använda kemiska bekämpningsmedel utan länstyrelsens tillstånd.

Föreskrifter gällande för den besökande allmänheten

Det är förbjudet
 att avsiktligt störa djurlivet, exempelvis genom att från nära håll fotografera boplats,
 att borttaga eller skada växter t ex genom blomplockning,
 att tälta eller ställa upp husvagn,
 att göra upp eld,
 att framföra motordrivet fordon annat än på anvisade vägar och parkeringsplatser,
 att parkera annat än på anvisad plats,
 att upplägga eller förtöja båtar; dock att efter särskilt tillstånd av förvaltaren så må ske i hamnen på uddens västliga del (Kroken) samt
 att på störande sätt utnyttja radio, gramfon, bandspelare eller dylikt.
 Därutöver erinras om vissa allmänt gällande bestämmelser såsom förbud mot
 att skräpa ned utomhus (23 § naturvårdslagen),
 att olovligen av växande träd taga gren eller ris,
 eller att på annat sätt skada växande träd (12 kap 2 § andra stycket brottsbalken),

att olovligen döda, taga, fånga, skada djur, bortföra ägg eller bo (2 § jaktlagen och 1 § och 2 § jaktstadgan) samt

att årligen under tiden 1/3 - 20/8 släppa hund i mark där villebråd finns. Under annan tid av året skall hund hållas under sådan tillsyn som erfordras för att hindra att den driver eller förföljer villebråd (12 § jaktstadgan).

2. Dispositions- och skötselplan för mark och vatten

2.1 Allmän målsättning för mark- och vegetationsvård

Den allmänna målsättningen för naturreservatets skötsel skall vara att i största möjliga omfattning vårda området, så att det gamla kulturlandskapet, alltså kustområdet bibehålles. Den f n delvisa igenväxningen med lövsly och enbuskar hindras i fortsättningen genom röjning, bränning och hållande av betesdjur.

2.2 Principer för dispositioner av mark och vatten samt åtgärder av allmän karaktär

2.2.1 Skötsel av kulturlandskapet

2.2.1.1 Bete skall ske med nötkreatur eller med ev får. Detta skall ske i sådan omfattning som anses tillrädligt med hänsyn till landskapets bevarande i nuvarande skick sedan röjning skett och så att skador på den botaniskt intressanta vegetationen undviks.

2.2.1.2 Stängsel mellan naturreservatet och annans mark skall med hänsyn till djurens tillsyn och välmående vara det mest praktiska.
Grindar och genomgångar utföres på traditionellt sätt.

2.2.1.3 Röjning och bränning av sly- och buskbevuxet område skall ske i den omfattning som behövs för hedlandskapets bevarande.

2.2.2 Jakt och viltvård

2.2.2.1 Skyddsjakt på rävm, mink, trut mm som av förvaltaren i samråd med länsstyrelsen bedömts erforderlig får förekomma.

2.2.2.2 Jakt på småvilt får ske i begränsad omfattning. Jakt får ej ske på sön- och helgdag eller dag före sön- och helgdag. Jakträtten skall omprövas efter varje arrendeperiods utgång.

2.2.2.3 Utfodring av utrotningshotade djurarter är tillåten.

2.2.2.4 Vid röjningar får enstaka exemplar av rönn, oxel och buskar med bär kvarlämnas för att ge fåglar föda, dock att syftet med reservatet - att bevara en öppen kust-hed - inte motverkas.

2.2.3 Fiske

2.2.3.1 Naturreservatet inverkar ej på gällande fiskerättsliga förhållanden.

2.2.4 Tillsyn

2.2.4.1 Domänverket, Marks revir, Box 628, 501 09 Borås tel 033/ 11 29 60 har ansvaret för tillsyn över reservatet. Samarbete sker mellan kustbevakningen, polisen och domänverket i tillsynsfrågan.

2.2.5 Renhållning

- 2.2.5.1 Avtal skall ingås med kommunen om hämtning av sopor och latrinavfall.

2.3 Detaljbeskrivning och detaljåtgärder

Beskrivning och karta har indelats i skötselområden. Varje skötselområde har beskrivits med ledning av inventering, varjämte angivits målsättning för skötsel, samt åtgärder av engångs- och underhållskaraktär. Skötsel av de förbuskade markerna måste ges högsta prioritetsgrad. Sociala anordningar bör utföras omedelbart.

Skötselområde 1

Beskrivning: Området utgöres av strandzonen, där berggrunden går i dagen, flerstädes med framträdande fält av klappersten. Dessa klapperstenar består av gnejs men där finns också flinta, porfyrrer, kinnediabas, sandsten m m.

Målsättning: Att bevara strandzonen med dess berghällar, klapperstensvallar och flora i ursprungligt skick.

Åtgärd: Engångsåtgärd. För att möjliggöra ingripande av polis eller tullpersonal vid överträdelser av reservatsbestämmelserna uppsättes informationsskyltar vid stränderna.

Underhållsåtgärd: Årlig uppsamling och bränning av skräp och annat avfall. Dessutom behöver den återkommande oljeföroreningen av stränderna bekämpas.

Skötselområde 2

Beskrivning: Den öppna ljungheden är typisk för skötselområdet som dock i sänkor lämnar plats för myrvegetation och kärrtorvmark. Den militära aktiviteten under andra världskriget har lämnat stora spår i form av bunkrar, sten, täkt o d. Inom området ligger en grupp fornlämningar i form av mäktiga gravrösen vilka med hänsyn till sin tidlösa framtoning mot havshorisonten räknas till Hallands främsta sevärdheter. Fornminnesområdet är gränsbestämt enligt beslut från länsstyrelsen i Hallands län daterat den 21 april 1969. Se sid 14.

Fornlämningarna som sätter sin prägel på området utgöres av åtta stora stenrösen samt av en stensättning. Rösena är gravhögar anlagda under bronsåldern, mellan 1500 och 500 f Kr.

Målsättning: Den öppna ljungheden skall bibehållas och hävdas genom betesgång, bränning och röjning. Fornlämningarna skyddas för ytterligare vandalisering utöver den som redan förekommit. Botaniska rariteter som den s k Baldellia-dammen skyddas i den mån det är praktiskt möjligt.

Åtgärd: Engångsåtgärd. Toalett, sopkärl, informations-skyltar, parkeringsplats samt hägnad längs rågången iordningställes. Bunkrar, sten m m från den militära aktiviteten skall sprängas bort och plockas ned samt marken såvitt möjligt återställas i ursprungligt skick.

Underhållsåtgärd: Städning samt en del buskröjning särskilt i anslutning till fornlämningarna det senare efter samråd med landsantikvarien. Bränning en gång per decennium torde också erfordras inom delar av området.

Skötselområde 3

Beskrivning: Området innefattar Rörkällemossen och Kärrängsmarken nordost därom. Kärrängsmarken växer mycket långsamt igen och kräver därför ej någon skötsel.

Målsättning: Låta Kärrängsmarken följa sin naturliga utveckling.

Åtgärd: Engångsåtgärd. Røjning av strövstig efter rågången ner mot havet i sydvästlig riktning.

Underhållsåtgärd: Öppethållande av stig och underhåll av stängsel.

Skötselområde 4

Beskrivning: Ett förbuskat ljunghedsområde med mycket lövinslag.

Målsättning: Att restaurera den gamla betesmarken genom bränning och røjning av invandrande lövsly, buskar samt barrträd.

Åtgärd: Engångsåtgärd. Røjning och bränning.

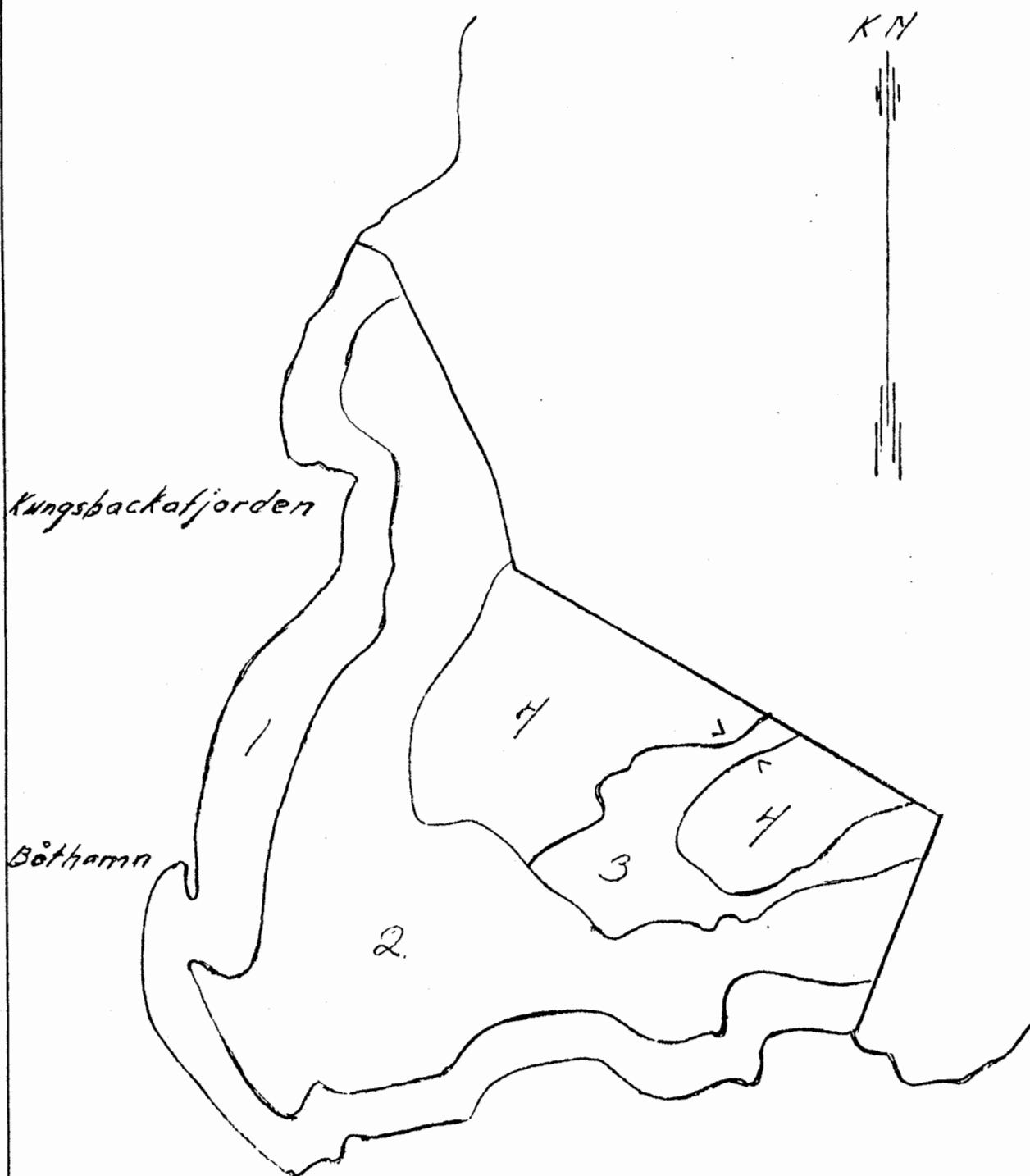
Underhållsåtgärd: Røjning av området samt underhåll av stängsel. Bränning ca en gång per decennium torde bliva nödvändig.

Översiktlig beskrivning av skötselområden

	Skötselområde	Målsättning	Åtgärder
1	Strandzon	Ren strandzon	Städning
2	Öppet hedlandskap	Bibehålla heden	Röjning, betning, bränning
3	Kärrängsmark	Naturlig utveckling	Ingen
4	Hed bevuxen med sly	Återställa heden	Röjning, betning, bränning

Naturreservatet
Näsbokrok

Skötselområden

Sittrorna 1-4 markerar planens olika
skötselområden

0 100 200 300 400 m

3. Plan för anläggning, disposition och skötsel av
anordningar för rekreation och friluftsliv

3.1 Allmänt

Planen har upprättats i enlighet med naturvårdsverkets angivna syfte, reglemente och ordningsföreskrifter för skötseln av naturreservat, samt med hänsyn tagen till de natur- och landskapsvärden som klarlagts genom inventeringar. Samtliga sociala anordningar har getts högsta prioriteringsgrad.

3.2 Friluftsanordningar

3.2.1 Båthamn En mindre båthamn finns vid Kroken. Den har sedan flera decennier tillbaka varit upplåten till 6 personer från orten som bedrivit yrkesfiske. För att få utnyttja hamnen i fortsättningen erfordras skriftligt tillstånd från Domänverket. De båtägare som erhållit sådant tillstånd åläggas att märka sina båtar på sätt Domänverket bestämmer.

3.2.2 Vandringsspår och leder En vandringsslinga skall iordningställas längs råran i sydöstlig riktning mot stranden och vidare i anslutning till gravhögarna och åter till parkeringsplatsen.

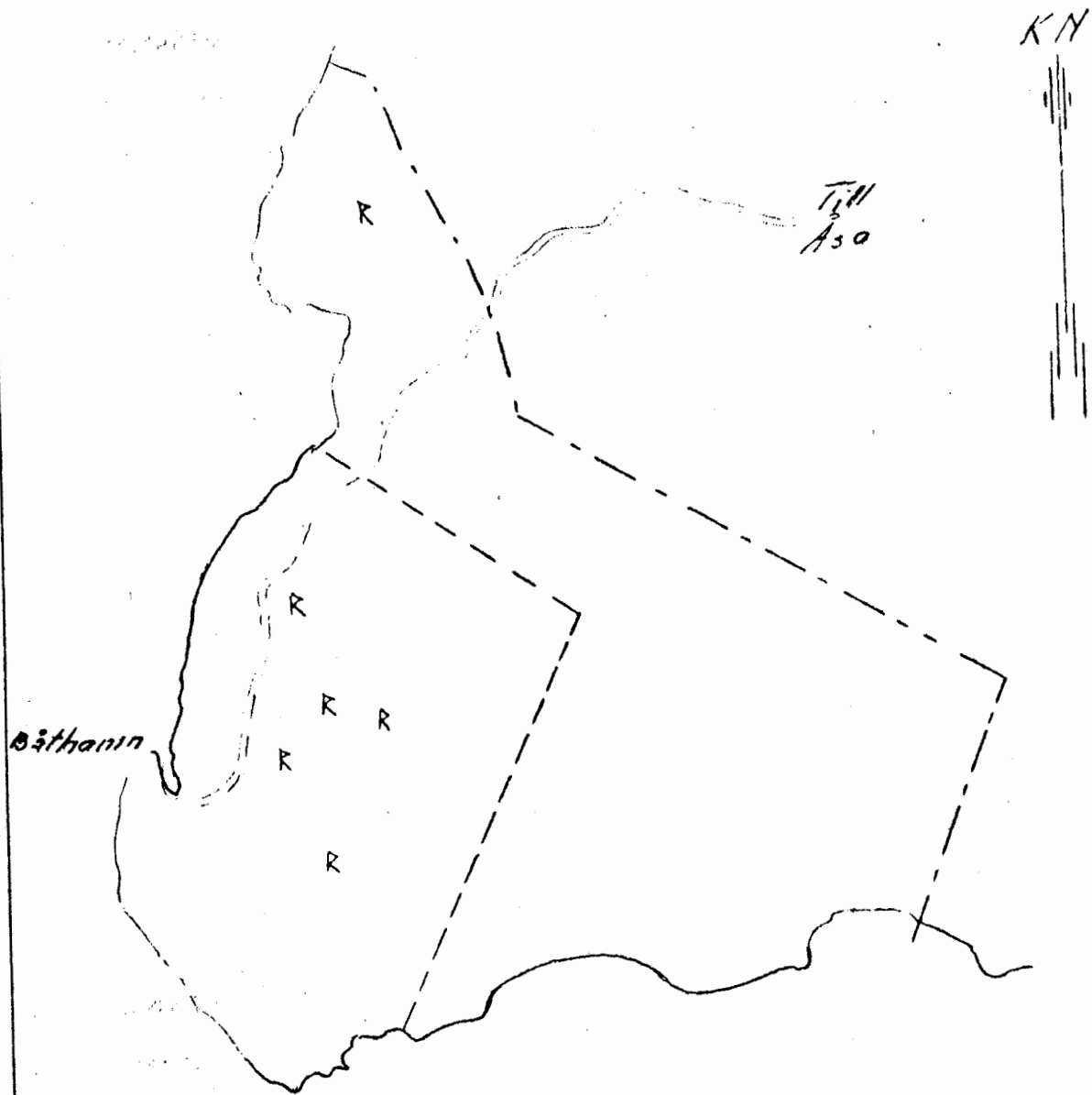
3.2.3 Stängselgenomgångar anordnas i lämplig omfattning.

3.2.4 Toaletter och sopkärl skall uppsättas vid parkeringsplatsen.

- 3.2.5 Informationsskyltar enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar skall uppsättas vid parkeringsplatsen, stranden samt längs rågången.
- 3.2.6 Vägvisning, spårmarkering där sådan erfordras, gränsmarkering o d skall utföras enligt svensk standard och naturvårdsverkets anvisningar.

Naturreservatet Näsbokrok

Gräns för forminnesområde

Använda beteckningar:

--- reservatsgräns

--- gräns för forminnesområde fastställt av
länstyrelsen

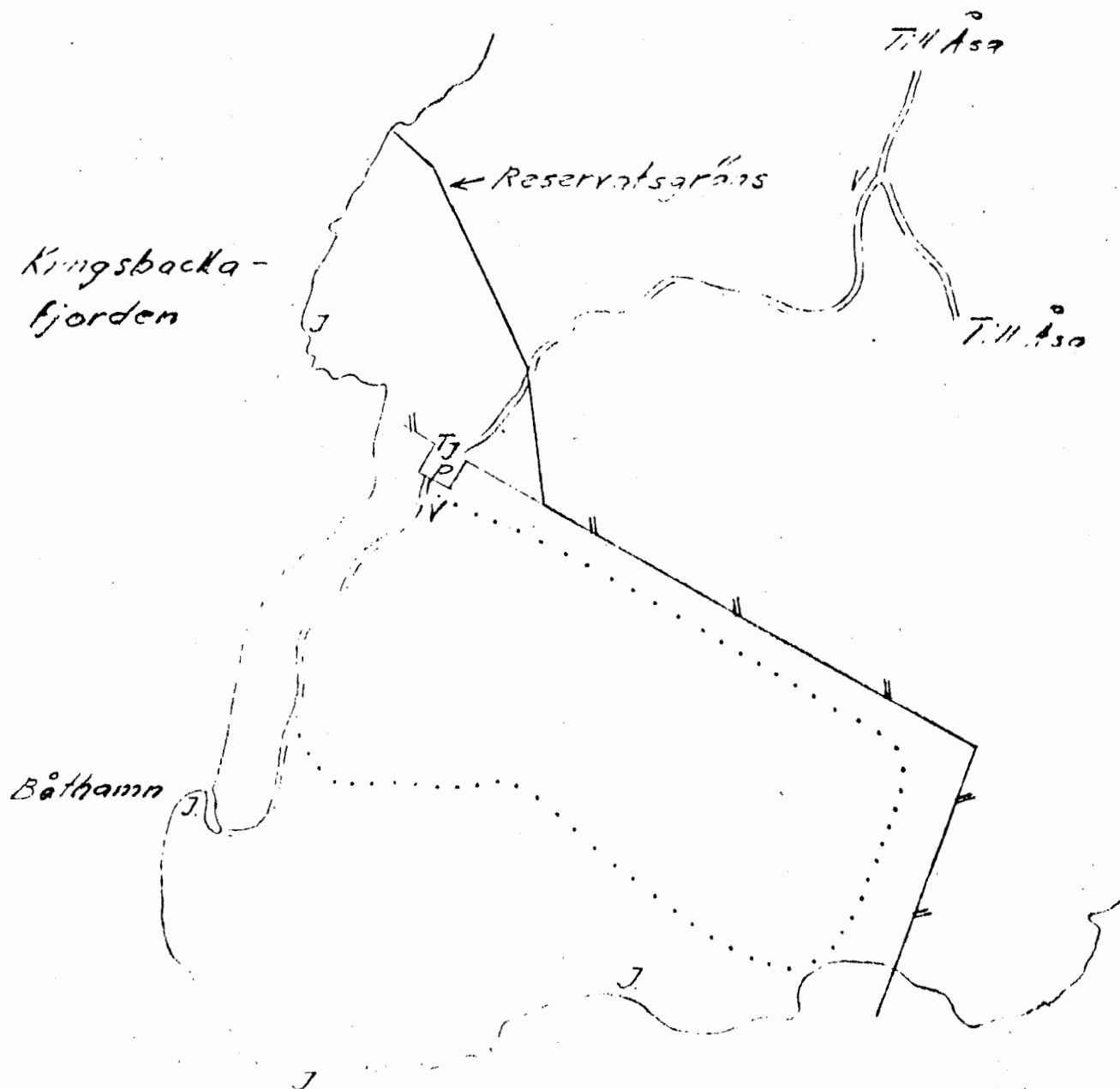
R forminne

== sämre väg

0 100 200 300 400 m

Naturreservatet Näsbokrok

Planerade friluftsanordningar

Använda beteckningar:

- P parkeringsplats
- T toalett och sopkärl
- J informationstavlor
- V vägmärken
- == sänkt väg
- strövstig
- hägnad

0 100 200 300 400 m

Ekonomisk flerårsplan

Objekt Näsbokroks naturreservat
 Kommun Kungsbacka
 Län Hallands

Sammanställning av kostnader och intäkter

Kostnader	1975 - 76		1976 - 77		Därefter per år		Anteckn
	Dags- verken	Kr	Dags- verken	Kr	Dags- verken	Kr	
<u>Skötsel</u>							
Mark-, vegetations- vatten- och bio- topvård	60	18.000	200	64.000	11	3.500	1. Även tänk att täcka kostn för utplåning av spår efter militära aktiviteter
<u>Stigar</u>							
Investering			35	10.000			
<u>Hägnader</u>							
Underhåll	5	1.500	5	1.500	5	1.500	
<u>Rågångar</u>							
Investering	5	2.000					Inkl materia
<u>Byggnader</u>							
Underhåll	2	600	2	600	2	600	
<u>Vägar</u>							
Underhåll		400		400		400	
<u>Renhållning</u>	8	2.000	8	2.000	7	2.000	Särskilt efter stränderna
<u>Information</u>		500					
<u>Administration</u>		1.500		2.000		1.500	
Intäkter		500		500		500	
Nettokostnad		26.000		80.000		9.000	
S:a dagsv	80		250		25		

Litteratur och källhänvisning
avseende
Näsbokroks naturreservat

"Naturreservat i Hallands län" utgiven av länsstyrelsen
i Hallands län.

"Fornfynd och fornminnen i norra Halland" författad
av Elof Lindälv.

Riksantikvarieämbetets register överfornlämningar till
ekonomiska kartan.

"Vegetation och flora i naturreservatet Näsbokrok på
Ölmanäshalvön i norra Halland" författad av docent
Vilhelm Gillner.

1 ex av denna senare utredning bifogas denna skötselplan.